

Теорія і методика професійної освіти

УДК 378.011.3-051:7.05:005.336.2-043.83(045)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17253949>

Формування професійно-проектної культури майбутнього педагога у сфері дизайну: інтеграція маркетингу та мистецьких практик

Штайнер Тетяна Віталіївна

викладач кафедри професійної освіти та дизайну

художньо-графічного факультету

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний

університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

shtainer.tv@pdpu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0001-6164-393X>

Прийнято: 15.09.2025 | Опубліковано: 30.09.2025

Анотація: У статті розглянуто особливості формування професійно-проектної культури майбутнього педагога у сфері дизайну в умовах інтеграції мистецької, дизайнерської та педагогічної підготовки. **Метою** дослідження є визначення структурних компонентів і функціональних зв'язків професійно-проектної культури, обґрунтування методичних засад її розвитку та аналіз ролі інтеграції маркетингових стратегій у професійну підготовку, а також виявлення практичних ефектів впровадження таких підходів в освітній процес. **Методи** дослідження охоплюють аналіз наукових джерел із проблематики професійної освіти й дизайну, узагальнення сучасних підходів до формування компетентностей, системно-структурний аналіз взаємозв'язків між когнітивним, діяльнісним, ціннісним та особистісним компонентами культури, а також порівняльний аналіз результатів студентських проектів різних типів.

*У процесі дослідження встановлено, що проєктно-виробнича, соціокультурна та навчально-освітня сфери є ключовими у становленні професійно-проєктної культури, забезпечуючи цілісне поєднання знань, практичних умінь, етичних орієнтирів та особистісних якостей, що є необхідними для ефективної діяльності в сфері дизайну та освіти. **Результати** свідчать, що інтеграція мистецьких і дизайнерських компетентностей із педагогічними та маркетинговими підходами сприяє формуванню інноваційного мислення, креативності, підприємницької культури, саморефлексії та здатності ефективно реалізовувати педагогічні, освітні та творчі проєкти. **Висновки** підкреслюють значущість професійно-проєктної культури як чинника підготовки конкурентоспроможного фахівця нового покоління, здатного до самореалізації, критичного мислення та продуктивної взаємодії в освітньо-культурному середовищі, а також її важливість для формування інтегрованого, кросдисциплінарного підходу у дизайні та педагогіці.*

Ключові слова: майбутній педагог, дизайн-освіта, професійна культура, проєктна культура, дизайнерська компетентність, мистецька компетентність, маркетингові стратегії, проєктне навчання, освітні інновації, креативність.

Formation of the professional and project culture of the future pedagogue in the field of design: integration of marketing and artistic practices

Tetiana Shtainer,

Lecturer of the Professional Education and Design Department,
Faculty of Art and Graphics, The state Institution «South Ukrainian National
Pedagogical University named after K. D. Ushynsky», Odesa, Ukraine

shtainer.tv@pdpu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6164-393X>

Abstract: *The article examines the features of the formation of a professional and design culture of a future pedagogue in the field of design in the context of the integration of artistic, design and pedagogical training. **The purpose** of the study is to determine the structural components and functional relationships of professional-project culture, substantiate the methodological principles of its development and analyze the role of integrating marketing strategies into professional training, as well as identify the practical effects of implementing such approaches in the educational process. **The research methods** include an analysis of scientific sources on the issues of professional education and design, a generalization of modern approaches to the formation of competencies, a system-structural analysis of the relationships between the cognitive, activity, value and personal components of culture, as well as a comparative analysis of the results of student projects of various types. In the process of the research, it was established that the design-production, socio-cultural and educational spheres are key in the formation of a professional design culture, ensuring a holistic combination of knowledge, practical skills, ethical guidelines and personal qualities that are necessary for effective activity in the field of design and education. **The results** show that the integration of artistic and design competencies with pedagogical and marketing approaches contributes to the formation of innovative thinking, creativity, entrepreneurial culture, self-reflection, and the ability to effectively implement pedagogical, educational, and creative projects. **The conclusions** emphasize the importance of professional project culture as a factor in training a competitive specialist of the new generation capable of self-realization, critical thinking and productive interaction in an educational and cultural environment, as well as its importance for the formation of an integrated, cross-disciplinary approach in design and pedagogy.*

Keywords: *future teacher, design education, professional culture, project culture, design competence, artistic competence, marketing strategies, project learning, educational innovations, creativity.*

Постановка проблеми. Сучасний ринок праці висуває до фахівців у сфері дизайну комплексні вимоги: поряд із високим рівнем художньо-творчих здібностей очікується здатність орієнтуватися у динамічному соціокультурному та економічному середовищі, прогнозувати тенденції, адаптуватися до змін і взаємодіяти із замовником. У цьому контексті майбутні педагоги-дизайнери мають інтегрувати мистецькі, педагогічні та проєктні компетентності, що забезпечує цілісну професійну підготовку.

Особливої ваги набуває проблема формування професійно-проєктної культури, яка поєднує творчий потенціал, педагогічні вміння, проєктну логіку й маркетингове мислення. В умовах глобалізації та розвитку креативних індустрій актуальним стає поєднання освітніх і маркетингових практик, що дозволяє не лише створювати інноваційний продукт, а й забезпечувати його конкурентоспроможність.

Водночас спостерігається суперечність між потребою у підготовці педагогів-дизайнерів нового покоління та недостатнім методичним забезпеченням формування їхньої професійно-проєктної культури у закладах вищої освіти. Існуючі програми здебільшого зосереджені на розвитку творчих чи технічних умінь, тоді як маркетингова складова, яка поєднує творчість із соціально-економічними потребами, часто залишається поза увагою. Як зазначає І. Богданова, застосування інноваційних технологій у підготовці педагогів-дизайнерів частково компенсує ці прогалини [5].

Отже, актуальність проблеми визначається необхідністю створення системного інтегративного підходу, що поєднує педагогічні, мистецькі, дизайнерські та маркетингові компоненти для підготовки конкурентоспроможного педагога-дизайнера.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному науковому дискурсі формування професійно-проєктної культури педагогів у сфері дизайну розглядається як на рівні педагогічної теорії, так і у контексті мистецької

освіти, професійної підготовки та маркетингової орієнтації. Вітчизняні та закордонні дослідники висвітлюють різні аспекти цього процесу, проте їхні підходи відрізняються акцентами та методологічними пріоритетами.

Так, роботи Бартенєвої І., Гальченко В., Ноздрової О., Пічура М., Скорика Т., Штайнер Т. фокусуються на системному визначенні професійної культури як інтегративного утворення. Автори виділяють когнітивні, діяльнісні, ціннісні та особистісні складники, аргументуючи необхідність взаємодії проєктно-виробничої, соціокультурної та навчально-освітньої сфер [23,29,33]. Ці праці формують теоретичну основу, проте залишають відкритими питання взаємозв'язку компонентів у цифровізованому і ринково орієнтованому освітньому середовищі.

У наступній групі досліджень (Бережна Л., Биков В., Козленко В.) акцент робиться на проєктній культурі як методологічній основі підготовки фахівців. Бережна та Козленко визначають проєктне мислення як ключову компетентність, що поєднує планування, управління ресурсами та командну роботу, тоді як Биков розглядає проєктування як освітню технологію, яка структурує навчальний процес [2,4,12]. Авторами Оршанським Л. та Котик І. «проєктна культура майбутніх дизайнерів» визначається як ключовий чинник професійного становлення [20]. А також проєктна культура в сучасній дизайнерській освіті реалізується через інноваційні практики та педагогічні технології [21]. Ці роботи висвітлюють умови становлення проєктної культури, але меншою мірою торкаються інтеграції маркетингових аспектів у художньо-педагогічний контекст.

Третя група досліджень присвячена мистецькій і дизайнерській компетентності (Артем'єва І., Березюк О., Желанова В., Карпова В., Олексюк О., Тимченко М., Цільмак О.). Автори підкреслюють, що мистецька компетентність – це інтегративна характеристика особистості, яка включає художньо-графічні уміння, колористичну компетентність, візуальне мислення

та творче самоусвідомлення [1,3,8,9,18,27]. Водночас бракує емпіричних моделей, що демонструють, як мистецькі практики синхронізуються з маркетинговою підготовкою у навчальних проєктах.

Четвертий напрям – маркетинговий вимір у підготовці дизайнерів і педагогів – досліджено через освітній маркетинг як інструмент позиціонування освітніх продуктів та формування компетентностей [10,15,16]. У цьому контексті особливу увагу приділяють брендингу, комунікаціям, цифровим каналам і метрикам ефективності. Проте маркетингові підходи часто розглядаються окремо від мистецької підготовки або з позиції адміністрування освітніх установ.

Міжнародні практики (PBL, design thinking) демонструють ефективність у формуванні аналітичних, командних та комунікативних навичок і пропонують системи оцінювання проєктних компетентностей [34,35]. Їх адаптація у педагогічну підготовку дизайнерів потребує урахування національних стандартів та специфіки ринку праці.

Методологічні підходи педагогічного проєктування сприяють інтеграції теоретичних та практичних навичок студентів [19]. Коваль Л., Кондрашова Л., Гуменюк Т. пропонують тренінги, проєктні трекери та міждисциплінарні завдання для інтеграції мистецьких практик і проєктних технологій [7,11,13].

Таким чином, огляд літератури демонструє консенсус щодо важливості інтеграції мистецьких, проєктних та маркетингових складників у підготовці педагогів-дизайнерів, але водночас виявляє нестачу емпірично обґрунтованих моделей та критеріїв оцінювання ефективності формування професійно-проєктної культури. Ці прогалини визначають напрямки подальших досліджень і обґрунтовують актуальність нашої роботи.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на численні дослідження, комплексного вирішення проблеми формування професійно-проєктної культури педагогів-дизайнерів ще не

здійснено. Питання інтеграції теоретичної підготовки та практичної діяльності, методичного забезпечення проєктної компетентності та ролі ІКТ у підготовці комплексних дизайнерських проєктів залишаються недостатньо розробленими.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розробка системного підходу до формування професійно-проєктної культури майбутнього педагога у сфері дизайну через інтеграцію педагогічних, мистецьких, дизайнерських і маркетингових складників.

Завдання включають аналіз сучасних публікацій, уточнення структурних компонентів культури, обґрунтування взаємозв'язку між її елементами, дослідження ролі інноваційних технологій, оцінку інтегрованих форм навчання та формування методичних рекомендацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування професійно-проєктної культури майбутнього педагога у сфері дизайну є багатовимірним і системним процесом, який інтегрує педагогічні, мистецькі, дизайнерські та маркетингові компетентності. Дослідження Бережної Л. та Козленка В. показують, що результативність професійної підготовки визначається не лише засвоєнням теоретичних знань, а й умінням інтегрувати творчі, етичні, комунікативні та проєктно-організаційні навички у практичну діяльність [2,12].

Когнітивний компонент професійно-проєктної культури створює інтелектуальну основу діяльності, інтегруючи знання з педагогіки, психології, мистецтвознавства, маркетингу та дизайну [6,14,36]. Приклади результатів практичної роботи студентів включають: підготовку аналітичних звітів щодо ринку дизайнерських освітніх продуктів; дослідження культурних традицій та їх адаптацію у дизайнерській діяльності; розробку концепцій та планів освітніх проєктів; створення презентацій освітніх програм та інноваційних підходів у дизайні.

Діяльнісний компонент передбачає практичне застосування цих знань у проєктно-виробничій сфері та організацію освітніх і дизайнерських проєктів.

Він включає управління командною діяльністю, розробку інноваційних продуктів та використання сучасних технологій [2,23]. Приклади результатів практичної роботи студентів: створені макети виставкових просторових рішень; розроблені дизайнерські продукти з урахуванням функціональності та естетики; здійснене управління командними проєктами, що завершилися реалізованими продуктами; виготовлені прототипи або цифрові моделі дизайнерських виробів.

Ціннісний компонент формується завдяки професійній етиці, розвитку художнього смаку, соціокультурної чутливості та здатності до ефективної міжособистісної взаємодії, що забезпечує дотримання культурних і моральних норм у творчо-педагогічній діяльності [30,32]. Також звернемо увагу, що мотиваційна складова та ціннісні орієнтири формують мистецьку компетентність майбутніх педагогів [24,25]. Приклади результатів практичної роботи студентів: реалізовані проєкти, що використовують локальні художні традиції; дизайнерські роботи, адаптовані до соціокультурних норм та потреб цільової аудиторії; підготовлені етичні оцінки творчих рішень та рекомендації для колег.

Особистісний компонент охоплює розвиток мотивації, креативності, саморефлексії та професійної ідентичності, що стимулює постійне самовдосконалення та підвищує рівень педагогічної майстерності [1,9,26]. Приклади результатів практичної роботи студентів: ведення творчого портфоліо із завершеними проєктами; підготовка аналітичних відгуків та рефлексій щодо власних проєктних рішень; оцінка власного прогресу у реалізації проєктів та визначення шляхів самовдосконалення; демонстрація лідерських та комунікативних навичок через організацію командної роботи.

Інтеграція цих компонентів відбувається у взаємодії трьох ключових сфер: проєктно-виробничої, соціокультурної та навчально-освітньої.

У проєктно-виробничій сфері поєднуються знання та практичні навички: знання з дизайнерських технологій, маркетингу та педагогіки реалізуються

через організацію творчих процесів, планування діяльності та оцінку результатів, що дозволяє створювати конкурентоспроможний продукт [2,12]. Результати студентської практичної роботи включають реалізовані дизайнерські продукти та макети, організацію творчих процесів і виставок студентських робіт, а також підготовку звітів щодо планування діяльності та оцінки результатів проєктів.

Соціокультурна сфера забезпечує взаємодію ціннісного та особистісного компонентів, адже через контакт із культурними традиціями та професійною спільнотою формуються морально-етичні орієнтири, художні цінності та соціальна відповідальність майбутнього педагога [30,32]. У соціокультурній сфері студенти реалізують проєкти, що демонструють врахування культурних традицій, адаптують дизайнерські роботи до потреб спільноти та готують рекомендації щодо етичного і культурного аспекту творчої діяльності.

Навчально-освітня сфера забезпечує умови для інтеграції всіх компонентів: освоєння знань, розвиток практичних навичок та формування професійної самосвідомості через створення освітніх кейсів, навчальних матеріалів та цифрових проєктів [14,36]. Результати студентської практичної роботи обумовлені: засвоєння методики інтеграції знань у практичні завдання; створення освітніх кейсів та навчальних матеріалів; виконання цифрових та мультимедійних проєктів для освітнього процесу.

Особливу роль відіграють рефлексивні практики, що дозволяють студентам: аналізувати та оцінювати власні проєктні рішення; опрацьовувати альтернативні варіанти дизайнерських рішень; використовувати цифрові платформи для моделювання та візуалізації результатів; підготувати презентації результатів, що демонструють інноваційність і креативність [14,36].

Для наочності структури та взаємодії компонентів професійно-проєктної культури пропонується наступна схема в таблиці 1.

Таблиця 1

Взаємодії компонентів професійно-проектної культури

Компонент професійно-проектної культури	Сфера інтеграції	Практичні кейси / приклади
Когнітивний (знання з педагогіки, психології, мистецтвознавства, дизайну, маркетингу)	Навчально-освітня	Аналіз ринку дизайнерських освітніх продуктів; дослідження культурних традицій; планування освітніх проєктів
Діяльнісний (застосування знань у практичній діяльності, проєктна робота)	Проектно-виробнича	Розробка макетів виставкових просторових рішень; створення дизайнерських продуктів із урахуванням функціональності та естетики; управління командною роботою
Ціннісний (професійна етика, художній смак, соціокультурна чутливість)	Соціокультурна	Проекти з використанням локальних художніх традицій; адаптація дизайну до соціокультурних норм та потреб цільової аудиторії
Особистісний (мотивація, креативність, саморефлексія, професійна ідентичність)	Усі сфери інтеграції	Ведення творчого портфоліо; рефлексія над проєктними рішеннями; оцінка власного прогресу та самовдосконалення
Діяльнісний (застосування знань у практичній діяльності, проєктна робота)	Проектно-виробнича	Розробка макетів виставкових просторових рішень; створення дизайнерських продуктів із урахуванням функціональності та естетики; управління командною роботою
Ціннісний (професійна етика, художній смак, соціокультурна чутливість)	Соціокультурна	Проекти з використанням локальних художніх традицій; адаптація дизайну до соціокультурних норм та потреб цільової аудиторії

Джерело: власна розробка автора

Особливу увагу слід приділити інтеграції мистецьких та дизайнерських компетентностей, які утворюють фундамент професійно-проектної культури. Дизайнерська компетентність забезпечує здатність створювати конкурентоспроможні продукти, застосовувати сучасні технології та адаптувати творчі рішення до практичних умов [3,8]. Мистецька компетентність розвиває естетичне сприйняття, художньо-графічні навички та духовно-культурні орієнтири, що сприяє становленню професійної ідентичності [18,27]. Інтеграція цих компетентностей створює єдине підґрунтя,

де креативність та естетика підсилюють ефективність реалізації дизайнерських завдань, а проєктна логіка доповнює мистецьку інтуїцію [28].

Важливим чинником розвитку професійно-проєктної культури є інтеграція маркетингових стратегій, що дозволяє орієнтувати проєктну діяльність на потреби споживача, формувати стратегічне мислення та комунікаційну компетентність. Інтеграція маркетингових підходів у підготовку педагогів-дизайнерів поєднує освітні та комерційні аспекти діяльності, підвищуючи конкурентоспроможність фахівця на ринку праці [10,16,31].

Для практичної реалізації формування професійно-проєктної культури застосовуються інтегровані методики навчання, кейс-методи та проєктні завдання, які поєднують мистецькі, дизайнерські та маркетингові аспекти. Наприклад, студенти розробляють дизайн-проєкти, оцінюючи естетичні якості продукту, його функціональність та ринкову привабливість. Міждисциплінарні проєкти інтегрують педагогічну практику та освітні технології, дозволяючи опановувати комплексні підходи до організації навчальної діяльності та творчих процесів [2, 23].

Особливу роль відіграють рефлексивні практики, що дозволяють студентам аналізувати власні рішення, оцінювати ефективність проєктних рішень та враховувати потреби цільової аудиторії. Використання цифрових платформ і сучасних дизайнерських програмних засобів забезпечує можливість моделювання проєктних рішень, візуалізації результатів і опрацювання альтернативних варіантів, що сприяє розвитку аналітичного та критичного мислення [14, 36].

Таким чином, професійно-проєктна культура майбутнього педагога у сфері дизайну формується через інтеграцію знань, практичних навичок, ціннісних орієнтирів та особистісних рис у контексті мистецьких, дизайнерських і маркетингових компетентностей. Вона забезпечує готовність до виконання педагогічних і дизайнерських завдань, розвиток креативності,

інноваційного мислення та ефективної взаємодії в освітньо-культурному просторі, що підкреслює її значущість для підготовки конкурентоспроможних фахівців нового покоління.

Висновки. Професійно-проектна культура майбутнього педагога у сфері дизайну формується через цілісне поєднання когнітивних, діяльнісних, ціннісних та особистісних компонентів. Її розвиток можливий лише за умови інтеграції педагогічних, мистецьких, дизайнерських і маркетингових компетентностей в освітній процесі.

Практичні результати студентів підтверджують ефективність такої інтеграції: створення реальних проєктів, адаптованих до соціокультурного середовища; формування професійних навичок управління проєктами; розвиток креативності, саморефлексії та інноваційного мислення.

Інтеграція маркетингових підходів сприяє підвищенню ринкової конкурентоспроможності студентських проєктів, формуванню підприємницького мислення та здатності до реалізації інноваційних освітніх продуктів, що підкреслює практичну значущість професійно-проектної культури для підготовки конкурентоспроможних фахівців нового покоління.

Таким чином, інтеграція педагогічних, мистецьких, дизайнерських і маркетингових компетентностей стає визначальним чинником успішної професійної самореалізації майбутніх педагогів-дизайнерів.

Список використаних джерел

1. Артемьева І. С. Поняття та сутність професійної етики дизайнера. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2022. № 99. С. 37–44. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2022-99-6>
2. Бережна Л. Проектна культура як основний спосіб реалізації інноваційної педагогічної діяльності. *Теорія та методика управління освітою*. 2010. №3. URL: <https://lnk.ua/R4aMjKA4J>

3. Березюк О., Тимченко М. Формування творчих здібностей майбутніх дизайнерів засобами художньо проектної діяльності: Монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2024. 339 с.
4. Биков В. Ю., Лапінський В. В. Технології проектування навчального середовища. Київ: Атіка, 2010. 46 с.
5. Богданова І. М. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів на основі застосування інноваційних технологій: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Інститут педагогіки АПН України. Київ, 2003. 38 с.
6. Гетьман О. П. Формування колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну в процесі професійної підготовки: дис... докт. філософії 011 Освітні, педагогічні науки. Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Полтава, 2025. 372 с. URL: <https://lnk.ua/zN2KdDX47>
7. Гуменюк Т. М. Методика формування проектної культури студентів мистецьких спеціальностей. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2021. № 6. С. 72–80.
8. Желанова В. В. Креативність і візуальне мислення як основа художньопроектної компетентності майбутнього дизайнера. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2025. Вип.14. С. 15-21.
9. Карпова В. К. Формування готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до використання комп'ютерної графіки у професійній діяльності: дис... докт. філософії 011 Освітні, педагогічні науки. Криворізький державний педагогічний університет. Кривий Ріг, 2021. 286 с. URL: <https://lnk.ua/YNg5aAMeZ>
10. Коваленко С. Маркетинговий дизайн: ключовий елемент успішної брендової комунікації. 2024. URL: <https://lnk.ua/pVJqdD8eP>

11. Коваль Л. В. Формування проєктної культури майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2019. № 2. С. 45–53.
12. Козленко В. Г. Формування проєктної культури майбутніх педагогів в умовах глобалізаційних процесів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. (210), С. 254-258. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2023-1-210-254-258>
13. Кондрашова Л. В. Основи педагогічного проєктування. Кривий Ріг: Видавництво КДПУ, 2015. 187 с.
14. Король А. Художньо-графічна компетентність учнів загальноосвітніх навчальних закладів як педагогічна проблема. *Збірник наукових праць*. Вип. 2. 2016. С. 165–174. URL: <https://lnk.ua/aVp9oAQND>
15. Маркетинг для бакалаврів: навч. посібник / уклад.: І. Буднікевич, О. Бурдяк, В. Вардеванян, Є. Венгер, О. Кифяк, І. Крупенна, І. Черданцева, І. Бабух, І. Зрибнєва, Н. Тафій, Н. Філіпчук; за ред. д.е.н., проф. І. М. Буднікевич. 2-ге видання перероблене та доповнене. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2021. 358с.
16. Маркетинг у сфері освіти: стратегії та тактики. 2024. URL: <https://myka.agency/tpost/sjm61i9691-marketing-u-sfer-osvti-strateg-ta-taktik>
17. Несмянович А. В. Дизайнерська компетентність майбутнього педагога професійного навчання: сутність та умови формування. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2025. Вип.84. С. 223-233. URL: <https://lnk.ua/be8ABJIV5>
18. Олексюк О. М. Музична педагогіка: навч. посібник. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 248 с.
19. Організація проєктної діяльності учнів: навчально-методичний посібник для студентів освітнього ступеня «магістр» денної та заочної форми навчання / уклад. З. О. Возна. Умань : «ВПЦ» Візаві, 2019. 267 с.

20. Оршанський Л., Котик І. Проектна культура майбутніх дизайнерів як ключовий чинник їхнього професійного становлення. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2022. (1), С. 152–159. DOI: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.1.2022.256207>
21. Остапенко А. В. Проектна культура в сучасній дизайнерській освіті. *Дизайн-освіта: інновації та перспективи*. Київ: НАОМА, 2022. С. 105–112.
22. Печерська Г. О. Професійні ціннісні орієнтації вчителів. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Психологічні науки*. 2013. Т. 2, вип.10(91). С. 252-257.
23. Пічкур М. Формування професійної культури майбутнього художника-дизайнера: суть, принципи й педагогічні умови. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. 2009. №2. С. 52-56.
24. Половіна О. А., Кондратець І. В. Формування мистецької компетентності майбутніх вихователів: мотиваційна компонента. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. №69. Т.3. С. 88-92
25. Самсоненко Н., Гончарова О. Система педагогічних цінностей викладачів як передумова ефективного навчання студентів. URL: <https://lnk.ua/MVwoaAqVz>
26. Семенюк А. Ю. Формування художньої культури майбутніх художників-конструкторів у процесі професійної підготовки: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Антон Юрійович Семенюк; наук. кер. З. Н. Курлянд; Державний заклад «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». Одеса, 2019. 222 с.
27. Цільмак О. Складові структури компетентностей. *Наука і освіта*. 2009. № 1. С. 128–135.
28. Шпіца Р., Федів І. Структура мистецької компетентності майбутнього вчителя початкових класів. *Молодь і ринок*. 2021. №10 (196). С. 134-139.

29. Штайнер Т. В. Роль професійної культури у становленні майбутніх педагогів професійного навчання. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Одеса: ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2023. № 4 (145). С. 25-29.
30. Casares P. M., Carmona G., Martínez-Rodríguez F. M. Valores profesionales en la formación universitaria. *Revista Electrónica de Investigación Educativa* [Número Especial]. 2010. URL: <https://lnk.ua/jVWPBZoNk>
31. European Directory of Management Consultants. London: FEACO-AP Information services, 1995. 810 p.
32. Gribovych A., Kondur O., Melnyk Y. Actualization of Leadership as a key category of neoeconomical community: socio-cultural and educational aspects. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2019. Vol.6, №1. Pp. 50-59.
33. Halchenko V., Skoryk T., Bartienieva I., Nozdrova O., Shtainer T., Snyatkova T. The Technology of Forming the Professional Culture of Future Teachers: from Reflection to Creativity. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2022. Vol.14(4 Sup.1), Pp.36-57.
34. Kolmos A., De Graaff E. *Project-Based Learning in Engineering Education*. Rotterdam: Sense Publishers, 2007. Pp. 1–8
35. Larmer J., Mergendoller J., Boss S. *Setting the Standard for Project Based Learning*. ASCD, 2015. 240 p.
36. Lipovetska Y. Y. Основні аспекти когнітивного компонента мистецької компетентності майбутнього керівника гуртка декоративно-прикладного мистецтва. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжсинський державний університет імені Миколи Гоголя)*. 2019. №4, С. 105-109. DOI: <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2019-PP-4-105-109>